

HEDEF HALKÇI CUMHURİYET

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 31 Ekim 2018 07:20 -

Cumhuriyetin 95. yıl kutlamaları, emekçi kitlelere ilk hedef olarak tek adam ve tek parti rejiminden kurtulmayı, nihai hedef olarak halkçı bir cumhuriyet kurmayı düşündürmelidir. Aksi halde bugünkü kavga, kentli batıcı laik burjuvazi ile muhafazakâr taşradan yükselmiş feodalite artıkları arasında iktidarı ele geçirme ve elde tutma mücadelesi olarak sürüp gider. 95 yıldır Cumhuriyet Bayramlarında atılan nutuklar, gazete köşelerine döşenen yazılar, bir büyük gerçeğin üstünü örtmeye hizmet etmekten başka bir şey yapmadı. Türkiye halkı, işçisi, köylüsü, kent küçük burjuvazisi ile iktidardan uzak tutuldu. Eğitim başta olmak üzere bin bir araçla beyin yıkama faaliyetinin yetmediği yerde, şiddete başvurmaktan geri kalınmadı. Uzak ve yakın tarihimiz bunun örnekleriyle doludur.

Cumhuriyet, sihirli bir sözcük değildir. O ilan edilince ve devletin adına yerleştirince halkın egemenlik hakkı gerçekleşmiş olmuyor. O yalnızca mutlakiyet ve meşrutiyet rejimlerinden sonra ulaşılan bir rejimin adıdır ve Türkiye'deki kökleri Batılılaşma hareketlerinin başladığı Tanzimat'a kadar gider. 23 Nisan 1920'de açılan Türkiye Büyük Millet Meclisinde nefes alır. 27 Mayıs 1960'ın ardından emekçiler tarafından yeniden hatırlanır.

Yirminci Yüzyılın başları, Marks'ın öngördüğü gibi imparator, kral ve çarların taç ve tahtlarının yerlerde sürüklendiği bir dönemdi. Türkiye'nin İkinci Abdülhamit'i tahttan indirdikten sonra bu yola girmesi kaçınılmazdı. Kurtuluş Savaşı yalnız emperyalizme karşı değil, işbirlikçi bir saray rejimine karşı direnişe geçmişti. Bunun başlangıç noktası olarak Sivas Kongresi günlerinde Türkiye'de kurulan ikili iktidarı saymamız gerekir.

Gerçek cumhuriyeti kurmak isteyen güçler, yaklaşık iki yüz, özellikle de 95 yıllık deneyimden dersler çıkararak halk kitlelerini bilinçlendirmek, örgütlemek ve iktidar mücadelesinde onun önünde cesaretle yürümek zorundalar.

Geçmişin iktidar sahipleri, temsil ettikleri sınıfı zengin etmek için işçi ve köylülere bakmayarak bu büyük kitleyi AKP'ye hediye etmişlerdir. AKP de oy deposu olarak gördüğü yoksul yığınları yağma sofrasından artanlarla memnun ederek tepe tepe kullanıyor.

Kitleler, kendi iktidarı için harekete geçmedikçe iktidar, sıra ile Köşk'te veya Külliye'de oturma hakkını "kazanan" iki sınıfın bir tahterevallisine döner. Gerçek cumhuriyete ulaşabilmek için olmazsa olmaz araç, bütün kurumlarıyla işleyen bir demokrasidir. Bugünkü Türkiye ise bundan gitgide uzaklaşıyor.

Alınacak çok yolumuz var. Çıkardığımız dersleri de hesaba katarak belki de asıl mücadelenin şimdi başladığını söyleyebiliriz.

Edirne'den Hakkâri'ye kadar, bağımsızlık, birlik ve demokrasi bayraklarının birlikte dalgalandığı gün, gerçek cumhuriyete doğru büyük bir adım atacağımıza kuşku yoktur.